

SUIKERBIETEN KOERIER

Bietenmuis schoonspuiten duurt nog wel even...

Medewerker Koen Jakobs van loonbedrijf Kuenen in Overloon (N-Br.) is druk bezig met het schoonspuiten van de Ropa-bietenmuis. Om overal goed bij te komen gebruikt hij een hoogwerker. En dan nog is het af en toe klimmen en klauteren... Het karwei neemt naar verwachting twee volle weken in beslag. „En die tijd heb je ook echt nodig als je de machine in alle hoeken en kieren schoon wilt krijgen”, weet Coen Teunissen, die één van de drie vaste chauffeurs van de 'Euromaus 4' is. Van begin oktober tot begin januari maakt hij lange dagen én nachten op de bietenmuis. Maar daar klaagt hij niet over. „Het is mooi werk, vooral omdat we het met een redelijk vast team doen. Dat schept toch wel een bijzondere band.”

'Bietenmuis blijft een indrukwekkende verschijning', lees verder op pagina 4 en 5.

'HET HAD EEN TON SUIKER MEER MOETEN ZIJN'

Simon Wieringa in Hellum (Gr.) verbouwt elk jaar zo'n 55 hectare bieten. „Een mooie teelt”, vindt hij, „als je tenminste de tonnen die erin zitten ook écht van het land kunt halen.” Afgelopen jaar lukte dat niet helemaal vanwege een flinke hoosbui in het voorjaar. Hij besloot om 15 hectare door te zaaien.

[Meer op pagina 2](#)

'ER SCHIETEN NU MINDER MELDES OVER'

Jan en Noud van Gog spuiten jaarlijks zo'n 150 hectare bieten in de omgeving van Liessel (N-Br.). Vorig jaar gebruikten ze voor het eerst Betanal maxxPro, de opvolger van Betanal Expert. „Een prima middel dat net weer iets beter is op melde”, zo merkten ze.

[Meer op pagina 3](#)

GERT SIKKEN, DIRECTEUR AGRARISCHE ZAKEN BIJ SUIKER UNIE:

'Naar 90 ton bieten met 18 procent suiker'

In het laatste jaar dat er nog een Europees bietenquotum is, denken akkerbouwers na over de toekomstige plek van suikerbieten in hun bouwplan. Directeur Agrarische Zaken bij Suiker Unie Gert Sikken ziet de toekomst met vertrouwen tegemoet: „Nederlandse bietentelers leveren een topprestatie. Maar om de teelt rendabel te houden, zullen we de lat weer hoger moeten leggen.”

Kijkt u met plezier vooruit naar de komende jaren of met weemoed terug op het quotumtijdperk?

„Een beetje van beide. Het quotumsysteem heeft de suikersector veel stabiliteit gegeven. Aan de ene kant beperkte het ons om te groeien in volume, maar het bood wel een fundament in de prijsvorming. Dat is waardevol, want we krijgen er sterk schommelende prijzen voor terug, waarvan je maar moet afwachten hoe vaak en hoe lang die aantrekkelijk genoeg zullen zijn. We hebben dan ook altijd gepleit voor handhaving. Maar sinds er een streep door is gegaan, zeggen we: laat het quotumloze tijdperk dan ook maar komen. We staan in de startblokken voor groei en eerlijk gezegd is het nu even doorbijten. Op dit moment exporteren we bietsuiker en halen we er rietsuiker voor in de plaats naar Europa. Dat is natuurlijk een rare situatie.”

Suiker Unie heeft aangekondigd de teelt in 2017 met 20 procent te willen uitbreiden, naar een omvang van ongeveer 88.000 ha. Waarom 20 en geen 10 of 30?

„We hebben gekeken naar drie dingen: wat zijn de vooruitzichten in de markt, wat kunnen we aan met onze productiecapaciteit en hoeveel extra bieten kunnen er geteeld worden? We denken een uitbreiding van 20 procent goed te kunnen realiseren binnen de bestaande infrastructuur en telersgroep. En eigenlijk is de uitbrei-

ding nog iets groter. We geven 20 procent meer leveringsrechten uit, maar omdat telers in 2016 een toewijzing van 103 procent krijgen en we die in 2017 denken vast te stellen op 108 procent, komen we in totaal op een uitbreiding van ongeveer 25 procent.”

'Nederland heeft betrokken telers die het maximale uit iedere hectare halen', lees verder op pagina 7.

'Grote stappen gemaakt'

„Een jaar of zeven, acht geleden zaten we hier gemiddeld nog op zo'n 9 ton suiker. En nu halen we de 15 ton. Dat mag je toch wel een mooie prestatie noemen”, zegt Jos van Sambeek wanneer hij terugkijkt op de vorderingen die hij de afgelopen jaren met de bietenteelt heeft gemaakt. Hoewel de zaadveredelaars behoorlijk hebben bijgedragen aan dit succes, heeft de Reuselse akkerbouwer er zelf ook flink aan getrokken. „We zijn nu veel selectiever in de perceelskeuze voor de bietenteelt. En ook voor wat betreft de pH, de bemestingstoestand en de ziektebestrijding zijn we kritischer geworden. Verder hebben we de ploeg omgeruild voor de spitter en zijn we actief bezig met compost. Al die maatregelen samen hebben de teelt veel stabiel en productiever gemaakt.”

'Voorlopig nog voldoende uitdagingen in de bietenteelt', lees verder op pagina 3.

**ONZE NIEUWE WEBSITE
AGRO.BAYER.NL
IS LIVE!**

'METEEN SPUITEN BIJ DE EERSTE STIPJES'

„Ja, ik ben er altijd wel vroeg bij met de bestrijding van bladziekten”, zegt Roel Bakker in Zeewolde (Fl.). „Als je een paar stipjes in het gewas vindt, dan breidt het zich eigenlijk altijd wel uit. Door vroeg te beginnen hou je het blad groen en productief. En je voorkomt dat ziektes uit de hand lopen, waardoor je verderop in het seizoen nog één of twee keer extra moet spuiten.”

[Meer op pagina 5](#)

**NIUW:
FORWARD FARMING KOERIER!**

[Meer op pagina 6](#)

**Blijf op de hoogte van de actuele zaken.
Volg ons op Twitter of Facebook:
BayercropNL**

Betanal maxxPro: nóg effectiever, nóg flexibeler

Betanal maxxPro is de opvolger van Betanal Expert. Door de innovatieve AA-technologie is de werking op onkruiden nog verder verbeterd. Ook is het middel flexibeler dan ooit: maxxPro mag vijf keer per seizoen worden ingezet met een minimum interval van slechts vijf dagen.

AA-technologie

Betanal maxxPro beschikt over de zogenaamde AA-technologie. Hierin komen twee innovaties samen die het middel nog krachtiger en effectiever maken dan al z'n voorgangers. De eerste A staat voor de activator lenacil in de formulering. Deze geeft de andere werkzame stoffen - desmedifam, ethofumesaat en fenmedifam - een extra 'boost'. De tweede A staat voor Advanced, ofwel de verbeterde formulering die mogelijk werd door de OD (Olie Dispersie) technologie.

Flexibel etiket

Behalve effectiever is Betanal maxxPro ook flexibeler dan ooit. Het middel mag vijf keer per seizoen worden ingezet met een minimum interval van slechts vijf dagen. Ook de dosering is variabel van 0,9 l/ha (bij onkruiden in het kiembladstadium) tot 1,5 l/ha (bij onkruiden vanaf het 2-bladstadium), met een maximum van 4,5 l/ha per teeltcyclus.

Betanal maxxPro is een OD (Olie Dispersie) en bevat een complex aan hulpstoffen. Bij dit type formuleringen ontstaat bij lang bewaren een fase-scheiding. Voor gebruik dient de verpakking daarom omgedraaid en goed geschud te worden.

Betanal maxxPro in het kort				
Bestrijding	Dosering	Max. aantal toepassingen ¹	Max. aantal liters per ha ¹	Minimum interval tussen toepassingen ²
Eenjarige breedbladige onkruiden	0,9 - 1,5 l/ha	5	4,5 l	5

¹) per teeltcyclus - ²) in dagen

Simon Wieringa in Hellum (Gr.) verbouwt elk jaar zo'n 55 hectare bieten. „Een mooie teelt", vindt hij, „als je tenminste de tonnen die erin zitten ook écht van het land kunt halen." Afgelopen jaar lukte dat niet helemaal vanwege een flinke hoosbui in het voorjaar. Hij besloot om 15 hectare door te zaaien in plaats van helemaal over te zaaien. „Dat was een nieuwe ervaring voor me, maar daar hebben we ook weer van geleerd."

„Ik heb nog nooit zoveel plantjes lopen tellen als vorig jaar in de bieten", zo blikt Simon Wieringa terug op de dagen na die ene heftige regenbui op 23 maart. Door deze bui ontstond er een harde korst die een flink deel van de net doorkomende bieten de nek heeft omgedraaid. „Uiteindelijk kwamen we uit op zo'n 40.000 overgebleven plantjes per hectare. Dat is eigenlijk nog net voldoende om het gewas te laten staan en dus niet over te zaaien. Maar we zagen ook dat er nogal wat plantjes waren met een knikje in de stengel. Daarvan konden we niet goed inschatten of deze door zouden groeien, een achterstand op zouden lopen of helemaal af zouden sterven..." Uiteindelijk koos de akkerbouwer ervoor om - met behulp van GPS - 2,5 centimeter naast de bestaande rijen een nieuwe rij bieten te zaaien. „Daardoor konden we niet alleen de bieten die wél overeind waren gebleven intact houden, maar hoefden we ook geen nieuwe grondbewerking uit te voeren die de grond alleen maar weer fijner zou maken", zo licht hij toe. Dit laatste bleek - achteraf bekeken - een goede zet, omdat er een kleine maand later in mei een flinke hagelbui over zijn percelen trok met behoorlijke bladafslag tot gevolg. „Toen was ik toch wel blij dat er al wat grotere bieten stonden, anders was er vermoedelijk maar weinig van het gewas terecht gekomen."

BOGT + Betanal maxxPro

Hoewel de stand van de doorgezaaide bieten in het begin behoorlijk onregelmatig was, is de onkruidbestrijding toch goed gelukt. „In die periode zat het weer gelukkig mee en hebben we altijd op het beste tijdstip kunnen spuiten. En dat is ook nodig, omdat we hier op zeer onkruidrijke gronden zitten", vertelt Wieringa. Wat ook erg 'meehelpt' is dat hij over een 45 meter brede Agrifac-zelfrijder met luchtondersteuning beschikt. „Met zo'n machine ben je niet alleen erg slagvaardig, maar krijg je de middelen er ook onder mindere omstandigheden vaak nog prima op." Het afgelopen seizoen werden de bieten gemiddeld zes keer gespoten. Eerst twee of drie keer met BOGT, daarna drie of vier keer met Betanal maxxPro. Tussen de bespuitingen werd telkens een interval van vijf tot zeven dagen aangehouden. „Daarmee weet ik zeker dat ik de onkruiden onder controle kan houden en tegelijkertijd ook de doseringen laag kan houden."

Hoewel Wieringa tevreden is over de huidige combinatie van BOGT ('goedkoop en veel afwisselmogelijkheden') en Betanal maxxPro ('flexibel en uitermate sterk op alle onkruiden'), ziet hij ook wel mogelijkheden om helemaal over te gaan op Betanal maxxPro. „De resultaten met dit middel waren het afgelopen jaar heel erg goed. De toevoeging van de activator lencacil maakt het middel beduidend sterker dan z'n voorganger Betanal Expert. Dat merk je vooral bij taaie onkruiden zoals melde; daarvoor is Betanal maxxPro echt een vooruitgang." Nog een voordeel van het middel is de flexibele dosering van 0,9 tot 1,5 l/ha. „Daarmee creëer je een hoop ruimte in het spuitinterval. Zeker in moeilijke jaren kan dat een groot voordeel zijn." Wieringa verwacht daarom dat een onkruidbestrijding met vijf keer alleen Betanal maxxPro (met een maximum van 4,5 l/ha) en een iets 'opgerekt' interval van 7 tot 10 dagen minimaal net zo goed uitpakt als de combinatie van BOGT en Betanal maxxPro.

'Het had een ton suiker meer moeten zijn'

Uiteindelijk leverden de doorgezaaide percelen gemiddeld 13,9 ton suiker/ha (met 80 ton wortelgewicht) op. De overige 40 hectare met minder 'voorjaarsshade' kwam op ruim 14 ton suiker (met 85 ton wortelgewicht) uit. „Gezien de tegenslag die we hebben gehad valt me dat nog niet eens tegen, maar toch... het had eigenlijk een ton suiker meer moeten zijn", zo zegt de bietenteler gedreven. „Daar komt bij dat ik toch wat extra kosten heb moeten maken voor het bijzaaien en dat het tarrapercentage wat hoger was dan normaal. Ook dat moet je allemaal nog van het saldo aftrekken..." Volgens Wieringa zal het de komende jaren sowieso om de tonnen gaan draaien. „Met een minimum bietenprijs van €32,50 per ton en 90 ton opbrengst haal je nog wel een mooi saldo. Maar maak daar maar eens 70 ton van; dan kom je toch wel dicht in de buurt van het graansaldo..."

Simon Wieringa heeft samen met zijn vrouw Manon een akkerbouwbedrijf - VOF Huizinga-Wieringa - in Hellum (Gr.). Op een areaal van ca. 280 hectare (voornamelijk dalgrond) worden zetmeelaardappelen, suikerbieten, wintertarwe en zomergerst verbouwd.

'WE KWAMEN UIT OP ZO'N 40.000 OVERGEBLEVEN PLANTJES...'

'Voorlopig nog voldoende uitdagingen in de bietenteelt'

Jos van Sambeek heeft een akkerbouwbedrijf in Reusel (N-Br.). Op een areaal van ca. 500 hectare verbouwt hij fritesaardappelen (250 ha), suikerbieten (100 ha), maïs (110 ha) en graan (30 ha) en stamslabonen (10 ha). Van Sambeek heeft vier medewerkers in dienst.

ton was. Aanvankelijk vond ik dat wel heel erg ambitieus, maar gaandeweg het traject zag ik dat het mogelijk was. Niettemin blijft het bijzonder dat we deze doelstelling nu - zeven jaar later - ook écht gehaald hebben", zegt hij niet geheel zonder trots.

Volgens de akkerbouwer mag een flink deel van de credits naar de bieten-zaadveredelaars gaan, die de afgelopen jaren veel productievere rassen op de markt hebben gebracht. Maar ook op het eigen bedrijf is er - met Best Practices als aanjager - veel veranderd om de teelt op een hoger plan te tillen. Een maatregel die volgens de Brabander veel goeds heeft gebracht is de strengere selectie van (huur)percelen. „We hebben nu niet alleen grotere percelen - waardoor je minder houtwallen hebt en slagvaardiger kunt werken, maar ook gewoon betere percelen. Vroeger namen we nog wel eens genoegen met een matige pH of bemestingstoestand. Nu moet de pH minimaal 5,6 zijn en de bemestingstoestand goed."

Een tweede maatregel die de opbrengsten heeft opgestuwd is de bestrijding van bladziekten. „Een aantal jaren geleden waren we daar toch minder scherp op dan nu. Bovendien kennen en herkennen we ziekten zoals Cercospora nu veel beter en zijn we er vroeger bij met een bespuiting. Natuurlijk heeft dat de kosten voor de teelt verhoogd, maar die worden ruimschoots gecompenseerd door de meeropbrengst."

Spitten in plaats van ploegen

Een derde verandering, die drie jaar geleden is doorgevoerd, is de manier van grondbewerken. Werd de grond voorheen eerst gewoeld en daarna geploegd, nu wordt deze gespit in combinatie met een ondergronder. „Voordeel hiervan is dat de toplaag min of meer intact blijft, waardoor de mineralen in de bovenlaag blijven zitten. Ook wordt de kans op verstuiving of slemp op de lichtere gronden flink verkleind", zo somt Van Sambeek de plussen op.

Verder wordt er sinds een paar jaar bedrijfsbreed compost gestrooid om de kwaliteit van de bodem beetje bij beetje op te krikken. „Op dit moment kost dat vooral geld en zie ik er nog niet zoveel resultaat van, maar ik heb er wel een goed gevoel bij. Te lang hebben we vooral gevraagd van de bodem, nu is het tijd om ook weer wat terug te geven." Met dit doel voor ogen wil hij de komende jaren ook meer plaats inruimen voor granen en zoekt hij naar mogelijkheden voor een ruimere rotatie. „Het mooiste zou zijn als ik over een jaar of vijf net zoveel bieten kan telen in een 1-op-6 rotatie als nu in 1-op-5", zo schetst hij het ideaalplaatje. „En", zo voegt hij eraan toe, „ik denk ook écht dat dit kan lukken, als ik zie hoeveel hoger de opbrengst is op goed onderhouden percelen met een ruime rotatie." Een echte eye-opener was de opmerking van een collega-akkerbouwer, waarvan hij enkele jaren geleden de grond overnam. „Toen ik enthousiast vertelde dat de opbrengsten van zijn grond ruim bovengemiddeld waren zei hij: 'vind je het gek? Jij hebt veel te lang rooibouw gepleegd op je eigen percelen.' Die opmerking heeft m'n ogen toch wel geopend."

'Geen bieten voor €32,50 per ton'

Behalve op de opbrengsten let Van Sambeek ook scherp op de kostprijs van de bietenteelt. Gemiddeld komt hij uit op €2000 per hectare (variabel en vast), inclusief rooien in loonwerk. Bij een opbrengst van 15 ton suiker komt dit neer op €13,50 per ton. „Met de huidige bietenprijs van €43 per ton inclusief toeslagen kan ik dus prima bieten telen en blijft er ook echt wat over. Maar wat als we straks in de richting van de minimumprijs van €32,50 per ton gaan...? Dan wordt de marge wel erg krap", zo blikt hij met enige zorg vooruit op het eerste quotumloze jaar. Volgens de akkerbouwer is er een minimale basisprijs - dus zonder toeslagen - van €40 per ton nodig om de bietenteelt structureel rendabel te houden. Maar of die prijs er de komende jaren ook in zit.? Van Sambeek kijkt even voor zich uit en zegt dan: „voorlopig heb ik er wel vertrouwen in dat het goed komt. Cosun heeft zich goed voorbereid op het einde van het bietenquotum en ook de bietenteelt staat er gewoon goed voor in Nederland. Niettemin moet het straks allemaal waargemaakt worden. Feit is dat wij voor €32,50 per ton geen bieten kunnen telen; hopelijk blijven de bestuurders binnen de coöperatie dat goed voor ogen houden."

'Er schieten nu minder meldes over'

Jan en Noud van Gog spuiten jaarlijks zo'n 150 hectare bieten in de omgeving van Liessel (N-Br.). Vorig jaar gebruikten ze voor het eerst Betanal maxxPro, de opvolger van Betanal Expert. „Een prima middel dat net weer iets beter is op melde", zo merkten ze.

Een loonbedrijf dat zich volledig richt op de teelt van suikerbieten en cichorei; waarschijnlijk is Van Gog Agri Service in Liessel (N-Br.) de enige in die 'categorie'. „Tja, hoe is dat zo gekomen...?" Jan van Gog moet er even over nadenken en zegt dan: „Maïs en mest zijn hier massaproducten. Daar kun je je als twee-mansbedrijf niet mee onderscheiden. Met bieten en cichorei nog wél. En ook niet onbelangrijk: we telen zelf al jaren een flink areaal bieten en cichorei. We weten dus uit ervaring hoe je die teelten aan moet pakken." Behalve zaaien (550 ha) en rooien (700 ha), biedt Van Gog Agri ook de complete gewasverzorging voor de bieten aan. De belangrijkste klus - de onkruidbestrijding - ligt grotendeels op het bord van Noud, die voor dit werk een moderne 33-meter getrokken veldspuit met GPS en sectieafsluiting ter beschikking heeft. De te volgen spuitstrategie wordt elk jaar besproken met Huub van der Velden van handelsonderneming Vlamings. Samen met hem worden ook alle 50 tot 60 bietenpercelen afzonderlijk gemonitord op onkruiden. „In die periode loop ik dagelijks tussen de 10 en 15 kilometer over 't land, zo heb ik wel eens opgemeten. April en mei zijn dus de maanden waarin ik het meest aan sport doe", zo grapt de adviseur, die ook bij het gesprek aanwezig is.

Veruit het belangrijkste onkruid in het gebied is melganzevoet, gevolgd door perzikkruid, knopkruid en - pleksgewijs - hondspeterselie. Voor deze onkruiden werd afgelopen seizoen als basis Betanal maxxPro + Goltix® gespoten, en waar nodig aangevuld met een specifiek middel tegen veelknopigen. „Daarbij proberen we de verschillende spuitmixen zo veel mogelijk in blokken bijeen te zetten, zodat de rij- en vultijden zo kort mogelijk blijven", aldus Noud.

'Betanal maxxPro prima bevallen'

Afgelopen seizoen spoot het loonbedrijf voor het eerst met Betanal maxxPro, de opvolger van Betanal Expert. „En dat is ons prima bevallen", vertelt Jan. Zijn indruk is dat Betanal maxxPro net iets scherper is op meldes dan Betanal Expert. „Iets meer afgeharde meldes krijgen we daardoor ook net weer iets beter kapot", zo stelt hij. Ook biedt de 'verbeterde Betanal' weer iets meer

Noud (links) en Jan (midden) van Gog hebben een loonbedrijf - Van Gog Agri Service - in Liessel (N-Br.). Ze richten zich met hun werkzaamheden volledig op de bieten- en cichoreiteelt. Huub van der Velden is adviseur bij Handelsonderneming Vlamings.

speelruimte in het spuitschema. „Als het een keer niet past vanwege slecht weer of andere werkzaamheden, dan kun je een of twee dagen later ook nog met een gerust hart spuiten."

Volgens adviseur Van der Velden is Betanal maxxPro het afgelopen jaar goed opgepakt in het zuidoostelijk zandgebied en zijn de resultaten prima. „Aanvankelijk was er nog enige zorg over mogelijke schade door een te hoge dosering bij de eerste bespuiting. Van maxxPro is namelijk bekend dat het net iets scherper is dan z'n voorganger Expert, en daardoor ook net iets minder 'hufterproof'. Gelukkig is hier van tevoren heel goed over gecommuniceerd, waardoor we eigenlijk geen enkele tegenvaller in het veld hebben gezien. In tegendeel zelfs: ook wij zien dat er met maxxPro minder meldes overschieten dan voorheen."

Goltix® is een geregistreerd handelsmerk van ADAMA.

ROYAL MH: sterk tegen aardappelopslag in bieten

Toepassing van Royal MH in aardappelen leidt tot forse vermindering van het aantal opslagplanten in het volggewas. Met name in suikerbieten kan dit een zeer welkom neveneffect zijn. Proeven en praktijkervaringen geven aan dat bij gebruik van Royal MH de hoeveelheid aardappelopslag met 50 tot 80 procent vermindert. Aardappelopslag is bovendien een belangrijke bron voor *Phytophthora infestans*, virus en uitbreiding van verschillende aaltjespopulaties.

Sphere SC: vaste waarde tegen bladschimmels

Sphere SC is al jaren een vaste waarde tegen bladschimmels in bieten. Het heeft een zeer goede en langdurige werking tegen bladvlekkenziekte (*Cercospora beticola* en *Ramularia betae*), roest (*Uromyces beticola*) en echte meeldauw (*Erysiphe betae*). Ook heeft het een goede nevenwerking tegen Stemphylium (gele vlekjes).

Moment van toepassing

In suikerbieten wordt een behandeling aanbevolen zodra de eerste symptomen worden waargenomen. Controleer het gewas vanaf het sluiten (of bij een waarschuwing van het adviesmodel van het IRS). Voer een bespuiting uit bij de eerste aantasting.

Dosering

- wanneer één behandeling is voorzien: 0,35 l/ha Sphere SC
- Wanneer twee of meer behandelingen zijn voorzien: 0,25 l/ha Sphere SC
- Tegen Stemphylium en Cercoispora bij voorkeur de hoogste dosering aanhouden

Resistentiemanagement

1: Wanneer *Ramularia*, meeldauw, roest of *Stemphylium* de belangrijkste schimmelziekte is
Tegen deze ziekten mag **maximaal twee keer Sphere SC** (of een ander strobilurine-bevattend middel) per teeltseizoen worden gebruikt.

2: Wanneer *Cercospora* de belangrijkste schimmelziekte is
Wanneer er tijdens het teeltseizoen meer dan één keer tegen *Cercospora* wordt gespoten, dan mag maximaal de helft van de bespuitingen met Sphere SC (of een ander strobilurine-bevattend middel) worden uitgevoerd. Bij **twee of drie keer spuiten**, mag dus maar **één keer Sphere SC** worden toegepast. Bij een **vierde bespuiting** kan wél weer een **tweede bespuiting met Sphere SC** worden uitgevoerd.

DE KRACHT VAN SPHERE SC

- Zeer goede werking tegen *Cercospora*, *Ramularia*, roest en echte meeldauw
- Goede nevenwerking tegen *Stemphylium* (gele vlekjes)
- Goede prijs-kwaliteitverhouding
- Gebruiksvriendelijk etiket (toegelaten in grondwaterbeschermingsgebieden, geen driftbeperking, geen extra teeltvrije zone)
- Korte veiligheidsstermijn (3 weken).

VERVOLG VAN VOORPAGINA

'Bietenmuis blijft een indrukwekkende verschijning'

Met een lengte van 14,5 meter, een werkbreedte van 10 meter en een hoogte van bijna 4 meter is en blijft de bietenmuis een indrukwekkende verschijning. „Ja, we trekken elk seizoen weer de nodige bekijks. Als ik voor elke foto die van deze machine gemaakt is een euro had gevraagd, dan hadden we daar een héél mooie vakantie van kunnen houden”, grapt Coen Teunissen van loonbedrijf Kuenen in het Brabantse Overloon. Als een van de drie vaste chauffeurs van de bietenmuis kent hij de machine door en door. „De laatste twee maanden van het jaar zit ik meer op deze stoel dan dat ik in m'n eigen bed lig. Dus nee, veel geheimen heeft deze machine niet meer voor mij.”

300.000 ton bieten per jaar

Inmiddels heeft het loonbedrijf drie intensieve seizoenen met de Euromaus 4 achter de rug. En dat is te zien, want de machine begint vooral bij de opname- en reinigingsrollen de nodige slijtage te vertonen. „Per seizoen wordt er een kleine 300.000 ton bieten mee verladen, afkomstig van zo'n 3500 hectare en bijna 1000 percelen. Komend seizoen gaan we over de miljoen ton bieten heen; daarna zullen we jaarlijks moeten bekijken hoe de machine zich houdt”, vertelt Marco Kuenen die samen met zijn broer Eric het bedrijf runt. De meeste slijtage ondervindt de bietenmuis in de Belgische grensstreek, waar ongeveer een derde van alle bietenhopen worden geladen. „Daar zitten her en der stenen in de grond en die gaan deels ook weer mee de bietenhoop in en dus ook door de machine.” Werken met de bietenmuis is volgens chauffeur Teunissen niet echt moeilijk, al vergt het wel wat ervaring. „Het belangrijkste is dat je bietenhopen een beetje leert 'lezen' en daar de reiniging op afstelt. Daarvoor is het - zeker

'Meteen spuiten bij de eerste stipjes'

Roel Bakker heeft een akkerbouwbedrijf in Zeewolde (Fl.). Op 60 hectare klei van 40 tot 50% afslibbaar verbouwt hij fritesaardappelen, suikerbieten, winter-tarwe en uien.

„Ja, ik ben er altijd wel vroeg bij met de bestrijding van bladziekten. Als je een paar stipjes in het gewas vindt, dan breidt het zich eigenlijk altijd wel uit. Door vroeg te beginnen hou je het blad groen en productief. En je voorkomt dat ziektes uit de hand lopen, waardoor je verderop in het seizoen nog één of twee keer extra moet spuiten.”

Roel Bakker schetst in een paar zinnen hoe hij tegen de bestrijding van bladziekten aankijkt. De Zeewoldse akkerbouwer kiest bewust voor een vroege aanpak, waardoor de bieten tot aan de oogst ongestoord en met een zo groen mogelijk bladapparaat door kunnen groeien. „Ik probeer elk jaar weer het beste uit de bietenteelt te halen. En het zou toch wel erg jammer zijn om dat op het eind te verknallen door er ziekten in te laten lopen.” Het afgelopen seizoen is de bietenteelt in ieder geval prima gelukt. Met 110 ton bieten per hectare en ruim 17 ton suiker scoort de akkerbouwer bovengemiddeld in zijn regio. „Maar”, zo voegt hij er meteen aan toe, „de bieten hebben dan ook wel een mooi plekje in het bouwplan: ná wintertarwe en een groenbemester. Daarmee krijgen ze een hele goeie start.” Ook benadrukt hij dat de grond gewoon zeer geschikt is voor de bietenteelt. „Wij krijgen de tonnen hier net iets makkelijker eronder dan op andere plekken in de Polder.”

Ziekte bepaalt middelenkeuze

Hoewel Bakker liefst bescheiden blijft over zijn resultaten, durft hij wel te stellen dat voldoende aandacht voor de teelt zonder meer zijn vruchten afwerpt. Dat geldt ook voor de ziektebestrijding, die hij altijd serieus heeft aangepakt. Dat begint volgens hem bij de herkenning van de ziekten, want die bepalen voor een belangrijk deel met welk middel er gespoten moet worden. „Vooral Stemphylium is soms lastig om te herkennen. Bij twijfel haal ik er daarom

in het begin - zaak om regelmatig te kijken wat er werkelijk op de vrachtwagen komt en wat er achter de machine blijft liggen. Als er een 'wit tapijt' achterblijft, dan is de reiniging te agressief of staat de opname niet diep genoeg.” Vooral dit laatste - diep genoeg werken - is volgens Teunissen soms een uitdaging, vooral wanneer de bieten op een onverharde, onregelmatige ondergrond liggen. „Toch kun je in de praktijk beter wat dieper graven, want qua reiniging kan de machine dat gemakkelijk aan. Normaal gesproken laden we een vrachtwagen in zes tot acht minuten. Bij hopen waar we dieper moeten graven komen daar hooguit één of twee minuten bij. De bottleneck zit dus niet zozeer bij deze machine, maar eerder bij de aanvoer van lege vrachtwagens. Ik moet meestal langer wachten dan een vrachtwagenchauffeur”, aldus Teunissen.

Transport is flinke uitdaging

Veruit de grootste uitdaging van het werken met de bietenmuis is het transport over de weg. Jaarlijks wordt er ongeveer 4000 kilometer mee afgelegd, waarbij de chauffeurs heel wat obstakels tegenkomen. „Ik heb voor viaducten gestaan waar we net niet onderdoor konden en ook wel eens vastgezeten in een woonwijk. In feite kom je voortdurend ogen en oren tekort als je met deze machine op pad bent”, zo vertelt Teunissen. Het meest 'linke' onderdeel van de bietenmuis vindt hij de arm met het contragewicht, achterop de machine. „Die wil in bochten nog wel eens wat zwiepen.” Ernstige ongelukken of grote schades zijn er tot dusver gelukkig nooit geweest, maar 'kleine incidenten' zijn er eigenlijk elk jaar wel. Zo reed er afgelopen seizoen een automobilist op een paaltje omdat ze schrok van de

machine. „Leuk is het natuurlijk niet, maar zo lang het hierbij blijft mogen we niet eens klagen. Feit is wel dat het ons ook niet makkelijk wordt gemaakt om van de ene bietenhoop naar de andere te komen. Soms worden we gedwongen om midden door woonwijken te rijden. Daarmee zoek je de problemen op en krijg je soms ook nog eens scheve gezichten van de bewoners...”, aldus Kuenen.

Bietenmuis als bruidswagen

Niettemin blijven de meeste mensen het toch vooral een mooie en indrukwekkende machine vinden waarvoor regelmatig het duimpje omhoog gaat. Teunissen: „Er worden echt heel veel foto's en filmpjes van de bietenmuis gemaakt. Kijk maar eens op internet, daar vind je ons heel vaak terug.” Een nadeel van al deze belangstelling is dat de mensen soms behoorlijk dicht bij de machine komen. „Kinderen heb ik daarom liever in mijn cabine dan dat ze ergens om de machine heen hangen. Bovendien kan ik ze dan uitleggen hoe de machine werkt en waar je allemaal op moet letten.” Maar ook ouderen halen volgens Teunissen soms bijzondere capriolen uit. „Mensen die op de hoop klimmen om een foto te maken en er dan af rollen. Of telers die nog even wat graspollen tussen de opnamerollen vandaan willen plukken. Gelukkig heeft het nog nooit tot ongelukken geleid...”, Dat de bietenmuis ook bij het eigen personeel nog steeds tot de verbeelding spreekt, blijkt wel uit het feit dat hij het afgelopen seizoen dienst deed als bruidswagen. Teunissen: „Voorop hadden we een grote bank geplaatst met daarop het bruidspaar. Prachtig! We hebben 'm voor het gemeentehuis zelfs nog even uitgekapt en dat paste allemaal maar net...”.

altijd even een boekje bij of ik pluk een paar bladeren en bekijk die samen met een adviseur van Heyboer.”

Het afgelopen seizoen startte Bakker op 24 juli met Retengo Plust®, omdat dit middel de beste nevenwerking heeft tegen Stemphylium. Vervolgens werd op 29 augustus met Sphere gespoten. „Sphere is bij mij al vele jaren het basismiddel tegen bladziekten. Behalve tegen Cercospora, werkt het ook prima tegen Ramularia, roest en meeldauw. Elk seizoen bewijst het zich weer als een sterk en allround middel tegen bladziekten”, aldus de bietenteler. Nog een voordeel vindt hij dat de verpakking van 3 liter 'toevallig' precies bij zijn jaarlijkse areaal bieten past: „met 11,2 hectare bieten en een dosering van 0,27 liter per hectare is de bus precies op.”

Op tijd beginnen met spuiten

De afgelopen jaren lukte het Bakker vrijwel altijd om met twee bespuitingen de gewassen tot op het eind groen en ziektevrij te houden, al moet daar wel bij gezegd worden dat hij zijn bieten liefst al vroeg - sowieso voor half november - rooit om niet te hoeven modderen op het land en om hoge tarragehaltes te voorkomen. Hoe dan ook is het volgens hem belangrijk om vroeg te beginnen, zodat ziekten geen kans krijgen om zich uit de breiden. Als stelregel houdt hij aan: zodra je de eerste stipjes ziet, moet je meteen spuiten. „Later worden die stippen vaak wat vage vlekken en wordt het steeds lastiger om er een ziekte in te herkennen. Eigenlijk ben je dan al te laat en loop je de rest van het seizoen achter de feiten aan. Niet alleen kost het dan opbrengst, maar je moet ook nog eens één of twee keer vaker spuiten om het niet helemaal uit de hand te laten lopen”, zo stelt hij. 2014 was zo'n jaar waarin er al vroeg sprake was van ziektedruk en niet iedereen tijdig daarop anticepeerde. „Dat heeft her en der zeker opbrengst gekost in dit gebied. Zelf heb ik toen op 17 juli, 13 augustus - en een deel van het perceel dat laat gerooid werd - op 13 september gespoten. Daarmee heb ik de bieten gelukkig redelijk ziektevrij kunnen houden. Hoe dan ook zet zo'n jaar je wel weer even op scherp.”

Retengo® Plust is een geregistreerd handelsmerk van BASF.

BIJSCRIFTEN FOTO'S PAGINA 4 & 5

FOTO 1 - Marco Kuenen (rechts) heeft samen met zijn broer Eric een loonbedrijf in Overloon (N-Br). Zij hebben twee vaste mensen in dienst, waaronder Coen Teunissen (links). Hij is een van de vaste chauffeurs van de bietenmuis.

FOTO 2 - Na drie seizoenen - en zo'n 800.000 ton bieten - beginnen de opname- en axiaalrollen wat slijtage te vertonen. Door de slijtageplekken wat op te lassen kan de machine hopelijk nog twee of drie seizoenen mee.

FOTO 3 - De Mercedes Benz-motor heeft een vermogen van 240 kW (326 pk) en drijft tijdens het laden met 1200 toeren de loadsensing hydrauliekpomp aan.

FOTO 4 - Vanuit de cabine heeft de chauffeur een prima overzicht over de invoer van de bieten. De chauffeur kan de cabine heffen tot een hoogte van ruim 5 meter.

FOTO 5 - De bietenmuis beschikt over vier camera's waarmee de bietenstroom in de gaten kan worden gehouden. Deze camera - in de 'neus' van de opnamebek - geeft zicht op de werkdiepte van de machine.

FOTO 6 - Op de twee uiteinden van de opnamebek zijn een paar watersproeiers gemonteerd. Deze worden ingezet als de reinigungsrollen dreigen vol te lopen met klei. Vooral op de uiteinden van de bek is die kans aanwezig, omdat daar de bietenmassa kleiner is en de klei daardoor gemakkelijker om de rollen gaat kleven.

FOTO 7 - Spectaculair onderdeel van de bietenmuis is de 9 meter lange arm met daaraan een contragewicht. Deze moet de 15 meter lange laadband in evenwicht houden. In het contragewicht is ook de dieseltank ondergebracht. Er kan ongeveer 1200 liter in.

FOTO 8 - Op het eind van de laadband zit een weegcel (zilverkleurige strip met kruisvormig gat). Hiermee kan per vrachtwagen het laadgewicht worden bepaald. Vrachtwagens mogen maximaal 52,5 ton laden. Vanaf 53,5 ton volgt een boete. Overigens werkt de weegcel niet altijd feilloos. „Je moet toch ook wel zicht houden op de lading en intuïtief soms toch maar net iets eerder stoppen met laden”, zo is de ervaring van chauffeur Coen Teunissen.

FOTO 9 - De bietenmuis weegt bijna 32 ton en heeft dus een behoorlijk grote aslast (16 ton per as). Om deze te verlagen, beschikt de machine over extra (ontlastings)wielen die tijdens het transport omlaag kunnen worden gebracht. Deze wielen nemen per as ongeveer 5 ton gewicht over. Om overmatige slijtage of schade te voorkomen moeten ze bij scherpe bochten of rotondes tijdelijk even omhoog worden getrokken.

8

9

ZWARTE BONENLUIS: alleen een vroege aanpak helpt

Door twee opeenvolgende zachte winters heeft de zwarte bonenluis zich in 2014 en 2015 nadrukkelijk laten zien in de bieten. „Voorafgelopen zomer hebben we veel meldingen gehad van telers die de zwarte luizen in hun gewas vonden. Helaas was dat vaak te laat om ze nog te kunnen bestrijden; daar moeten we voor dit seizoen lering uit trekken", zegt Sjors Leermakers van Bayer.

Zwarte bonenluis is normaal gesproken geen plaag waar bietentelers wakker van hoeven te liggen. Vaak komt deze luis ergens in juni of juli wat opzetten, maar neemt de populatie vervolgens vanzelf weer af. 'Bestrijding is daardoor zelden zinvol', zo was tot voor kort de algemeen heersende opvatting. „Maar die opvatting is na twee seizoenen met hier en daar forse aantastingen misschien toch wel aan herziening toe. Zwarte bonenluis kan serieuze schade veroorzaken en zullen we het komende seizoen dus écht in de gaten moeten houden", stelt Leermakers.

Krullend, zilverkleurig blad

Een belangrijke stap is het vroegtijdig herkennen van de plaag, iets wat in de praktijk behoorlijk lastig is. „Veel telers merken de luis pas op als de planten zwart worden van de roetdauw die de luizen uitscheiden. Andere zien het iets eerder aan het groezelige, krullende en ietwat zilverkleurige blad. Vooral dat zilverachtige, glinsterende blad steekt sterk af tegen het gezonde, heldergroen blad. Op die manier kun je de plaag vaak al van veraf zien, maar ook dan ben je in feite alweer te laat voor een effectieve bestrijding", zo geeft Leermakers de lastige situatie weer. Ook kenmerkend is dat de luizen meestal vanuit (beboste) perceelrand opkomen en daar dus ook de eerste schade is te zien. Verder kunnen dichtbij liggende waardgewassen zoals erwten en bonen de infectiedruk flink verhogen.

Installatie PhytoBac is het overwegen waard

Emissie naar het oppervlaktewater is een probleem van de hele land- en tuinbouwsector. Om het milieu te ontlasten en om in de toekomst een breed middelenpakket te kunnen behouden, zal iedereen zijn steentje moeten bijdragen. Dat kan onder andere met de PhytoBac.

De PhytoBac, ontwikkeld door Bayer CropScience, is een biologisch zuiveringstelsel met als belangrijke eigenschap dat het een volledig gesloten systeem is, waarbij er geen restanten afgevoerd hoeven te worden. De PhytoBac werkt door binding van de gewasbeschermingsmiddelen aan organische stof of bodemdeeltjes en afbraak door micro organismen. Water kan daarbij geheel of gedeeltelijk verdampen. De PhytoBac is een volledig gesloten systeem zonder restvloeistof. Het oppervlak van de PhytoBac wordt afgestemd op hoeveelheid geproduceerde restvloeistof.

Verdeling van het totale effluent

Was- en spoelactiviteiten (geschat volume effluent per maand)											
jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
0	0	200	600	600	450	350	200	100	0	0	0

Referentieverdamping Zuid Nederland (10 =10 l/m²)											
jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
10	20	50	70	85	100	100	75	60	30	15	5

PhytoBac (grootte: 5 m²)											
jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
50	100	250	350	425	500	500	375	300	150	75	25

Conclusie: alleen in de maanden april en mei is de hoeveelheid restvloeistof groter dan de verwerkingscapaciteit van de PhytoBac (totaal 425 l.) *Advies grootte buffervat: minimaal 1200 l (i.v.m. mogelijke calamiteit).*

MIA-KIA-VAMIL regeling

De overheid wil milieuvriendelijke apparatuur financieel stimuleren. Hiervoor heeft men de MIA-VAMIL regeling opgesteld. De PhytoBac valt hieronder. MIA is de Milieu Investerings Aftrek en de VAMIL is de Vervroegde Afschrijving Milieu Investerings. KIA is de kleinschaligheid investeringsaftrek.

Afgelopen seizoen kwam schade door zwarte bonenluis het meeste voor op percelen met ongecoat bietenzaad. Leermakers breekt daarom graag een lans voor gecoat zaad. „Met een coating - bijvoorbeeld met Poncho Beta - is het gewas minimaal tien weken na zaai beschermd tegen luizen. Daarmee haal je dus een belangrijke voedingsbron weg voor de zwarte bonenluis." Niettemin was er afgelopen seizoen ook schade in percelen waarop wél gecoat bietenzaad was gebruikt. „Het blijft daarom zaak om de gewassen vanaf juni regelmatig te controleren."

Bestrijding lastig, maar wél mogelijk

De huidige schadedrempel voor bestrijding van de zwarte bonenluis ligt hoog. Minimaal 50 procent van de planten moet zwaar gekoloniseerd zijn (30 - 50 luizen), voordat een bespuiting wordt geadviseerd. Volgens Leermakers is het bij zo'n zware aantasting echter te laat om nog een goede bestrijding te kunnen krijgen. „We zullen dus al bij een vroege infectie in moeten schatten hoe de aantasting zich zal ontwikkelen. Dat is lastig, maar wel de enige goede manier om een eventuele bespuiting effectief te laten zijn", zo stelt de adviseur.

Om een goed advies neer te kunnen leggen voor de bestrijding van zwarte bonenluis, is afgelopen zomer een proef uitgezet met Calypso. Hieruit kwam naar voren dat een effectieve bestrijding alleen gewaarborgd is bij een lage beginaantasting. „In de praktijk betekent dit dat je al bij de eerste luizen moet spuiten, met een solide dosering Calypso, met veel water en liefst ook met een uitvloeier. Alleen dan kun je de luizen goed raken en voldoende doden." Later spuiten heeft geen zin, zo is het afgelopen seizoen gebleken. „Sommige telers hebben toen twee keer met Calypso gespoten en nóg was dat niet voldoende. Dus nogmaals: alleen met een vroege bestrijding kunnen we de zwarte bonenluis een halt toe roepen."

Kenmerkend voor een aantasting door zwarte bonenluis is het gedrongen en gekrulde blad, met aan de onderkant de zwarte luizen.

Ook bietenvlieg gesignaleerd...

„We hebben 'm heel lang niet gezien, maar afgelopen zomer was hij er toch weer even", zegt Sjors Leermakers over de bietenvlieg. Vooral in Noord-Nederland waren er percelen met wat lichte schade. Oorzaak is - waarschijnlijk - het droge voorjaar, waarin het vliegje zich goed heeft kunnen ontwikkelen. Bestrijding van de bietenvlieg is moeilijk omdat daarvoor de vliegjes geraakt moeten worden. Bovendien is het niet gauw rendabel (maar wel mogelijk, bijvoorbeeld met 0,3 l/ha Decis). De beste bescherming tegen bietenvlieg is daarom zaadcoating (met Poncho Beta). De larven van de bietenvlieg worden daarmee goed bestreden. De zaadcoating is echter wel na een week of tien uitgewerkt (en bij droge omstandigheden al eerder). Laat in het seizoen kan de bietenvlieg daarom soms toch weer opduiken.

Overzicht investering en regelingen voor PhytoBac	
- PhytoBac (5 m²) incl. buffervat: ca. €7000,- (incl. besturing en plaatsing) - MIA 27% per jaar voor PhytoBac - KIA 28 % per jaar (indien investering tussen €2300,- en €55.000,- ligt) - VAMIL maximaal 75% aftrekbaar in 1 of meerdere jaren	
Werkelijke investering PhytoBac	
<i>(bij belastbaar inkomen: €50.000, winst uit onderneming: €55.000)</i>	
Totale kosten PhytoBac:	€7.000,-
Belastingsvoordeel MIA-KIA:	€€1.800,-
Belastingsvoordeel Vamil:	€€2.460,-

Werkelijke investering PhytoBac: €	€2.740,-

DOE DE ERFEMISSIESCAN!

Afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen vanaf het erf is een van de belangrijkste bronnen van emissie naar oppervlaktewater, zo blijkt uit metingen van waterschappen. De organisaties van de Toolbox Emissiebeperking (LTO Nederland, Nefyto, Agrodiss, Unie van Waterschappen) hebben daarom een speciale erfemissiescan ontwikkeld. Het invullen van de scan maakt binnen een paar minuten duidelijk waar (nog) mogelijkheden liggen om de belasting van het oppervlaktewater verder te verminderen.

Weten hoe u op uw bedrijf de belasting van het oppervlaktewater kunt verminderen?

Vul de erfemissiescan in op www.erfemissiescan.nl

GERT SIKKEN, DIRECTEUR AGRARISCHE ZAKEN BIJ SUIKER UNIE:

Hoe groot is het vertrouwen dat het gewenste extra areaal er gaat komen?

„Landbouwkundig gezien moet het in ieder geval passen. We hebben wel eens meer hectares gehad in Nederland. Het LEI heeft bovendien uitgerekend dat we die 88.000 ha met onze huidige leden kunnen realiseren. Vorig jaar heeft Cosun een marktonderzoek gehouden onder haar leden en daaruit blijkt dat er voldoende animo is voor de teelt. Al zal niet iedereen zijn areaal gaan uitbreiden. Sommigen simpelweg omdat ze er geen ruimte meer voor hebben, omdat ze al op een 1:4-bouwplan zitten. Deze telers kunnen alleen aan de opbrengstkant nog stappen maken. Anderen daarentegen hebben soms nog voldoende ruimte om de teelt te verdubbelen.”

Jullie hebben een minimumprijs vastgesteld van 32,50 euro per ton, op basis van 17 procent suiker en een winbaarheid van 91. Zelfs met 15 ton suiker per ha levert dat maar net een bruto-opbrengst van 3.000 euro per hectare op. Kun je bieten telen voor die prijs?

„Let wel: het is een minimumprijs. Het is niet de prijs die wij de komende jaren verwachten te betalen. Die ligt hoger, al is het lastig om te zeggen hoeveel hoger. Je kunt je ook afvragen: moet je wel een minimumprijs afspreken? Moet een coöperatie niet gewoon zijn stinkende best doen om een zo hoog mogelijke prijs te betalen? Uiteraard moet dat. Maar een minimumprijs geeft een fundament voor een teler, op basis waarvan hij afwegingen kan maken. Onze minimumprijs ligt zelfs ietsje hoger dan de huidige EU-minimumprijs. Met deze prijs kan de bietenteelt concurreren met alternatieve gewassen.”

In de leveringsvoorwaarden wordt uitgegaan van 17 procent suiker. De afgelopen jaren werd dat percentage niet gehaald. Waarom zetten jullie hierop in en in hoeverre heeft een teler hier invloed op?

„We wilden een doel neerzetten. Voor de uitbetaling maakt het niet uit, want je wordt afgerekend op de hoeveelheid suiker die je levert. Maar een hoger suikergehalte is voor zowel de boer als de fabriek wel efficiënter, vandaar dat we dit op deze manier communiceren. Bovendien is 17 procent niet absurd hoog. Afgelopen seizoen hadden we een ronduit sombere en warme herfst. En toch kwamen we uit op een campagnegemiddelde van 16,7 procent. Gezien de omstandigheden is dat eigenlijk een hele mooie score. Tien jaar terug hadden we waarschijnlijk de 16 procent nog niet gehaald. Als teler heb je op meerdere manieren invloed op het suikergehalte, zoals rassenkeuze, bemesting en het lang gezond houden van het blad.”

Komend jaar worden de aandelen en de basisreferentie omgerekend naar Leden Leverings Bewijzen (LLB's). Kunt u nog even kort uitleggen hoe dat werkt?

„Op dit moment hebben wij een dubbele connectie met de telers; via de aandelen en via de basisreferentie. Daar willen we vanaf: we gaan naar een systeem met LLB's. Op ieder LLB kun je straks 1 ton bieten leveren. De hoeveelheid bieten die telers op dit moment mogen leveren op hun aandelen, varieert grofweg tussen de 20 en 40 ton, op basis van 16 procent suiker. We zetten ieder aandeel om in 19 LLB's (19 ton met 17 procent suiker,

'NEDERLAND HEEFT BETROKKEN TELERS DIE HET MAXIMALE UIT IEDERE HECTARE HALEN'

red.). We gaan dus aan de onderkant zitten, zodat niemand aandelen hoeft in te leveren. Vervolgens wordt het aantal LLB's aangevuld tot het niveau van de basisreferentie. Telers die tot dusver weinig geld in de coöperatie hadden gestort, moeten bijleggen, anderen krijgen geld terug. Iedereen die aanspraak wil maken op de extra LLB's, betaalt daarvoor. Een LLB kost 5,50 euro, omgerekend ongeveer 3 cent per kilogram polsuiker.”

Er kunnen ook nieuwe telers instappen. Die moeten minimaal 500 LLB's aanschaffen. Gaan jullie ook langs andere wegen schaalvergroting stimuleren?

„Nee, efficiënt is niet per se grootschalig. Op 5 hectare kun je ook een bepaalde mate van efficiency bereiken. Maar daaronder wordt het wel lastig. Wij hebben afgesproken: we respecteren de bestaande situatie en ook de transportkosten verdelen we gelijk. Wel handhaven we de regel dat je alleen leveringsrechten kunt bijkopen in de richting van de fabriek. Iemand van bijvoorbeeld Texel kan dus geen LLB's kopen van iemand uit de omgeving Dinteloord. Tenzij hij het transport zelf betaalt, maar dat kan niet uit. Overigens werkten we ook al vele jaren zo met de handel in basisreferentie.”

Er zit nog altijd een stijgende lijn in de opbrengsten. Na de 15 ton suiker per hectare, is het credo nu 1890; 90 ton bieten met 18 procent suiker in het jaar 2020. Ofwel 16,2 ton suiker per hectare. Is daarmee het plafond in zicht?

„Een wortelopbrengst van 90 ton en een suikergehalte van 18 procent is natuurlijk ambitieus. Maar er zijn nu al boeren die bieten leveren met 18 procent suiker. Uiteraard zitten die niet bij de vroegste leveringen, maar toch moet dat ook als campagnegemiddelde haalbaar zijn als je de huidige stijging van de opbrengsten doortrekt. Ik hoorde laatst op een bietencongres ook al de kreet 20:20:20 voorbij komen. Twintig procent van de telers 20 ton suiker in 2020. We weten dat dergelijke opbrengsten haalbaar zijn.”

Wat moet er gebeuren om verdere stappen te zetten, los van verdere rasverbetering?

„Genetica speelt inderdaad een belangrijke rol. Nieuwe rassen zullen een groot deel van de opbrengststijging voor hun rekening nemen. Maar om die rassen optimaal te kunnen laten presteren, moet je als teler wel alles goed doen. Daar zullen wij ook zoveel mogelijk bij proberen te helpen. Zo gaan we bijvoorbeeld, in navolging van het observeren en volgen van bietenhopen, nu ook informatie verzamelen in het veld. Er komt een generiek programma van onze eigen dienst, waarin we op perceelsniveau informatie gaan verzamelen over de gewasgroei, aan de hand van satellietbeelden. Dat geeft grip op de oogstvooruitzichten en helpt telers bij het opsporen en analyseren van verschillen.”

Heeft de aangekondigde verplichte deelname aan Unitip hier mee te maken?

„Het is een voornemen om dit onderdeel te maken van de leveringsvoorwaarden. De directe reden hiervoor is een sterke wens vanuit de afnemers, die aantoonbaar duurzame grondstoffen willen inkopen. We kunnen via Unitip aantonen dat we hoge opbrengsten halen met een minimale input aan energie, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Op dit moment doet ongeveer 15 procent van de telers mee, maar nu gaan we de deelname actief stimuleren. In 2016 en 2017 krijgt iedere teler die meedoet 250 euro voor zijn deelname. Van telers die al langer meedoen weten we dat ze er veel voordeel uit halen, omdat ze zichzelf kunnen spiegelen aan collega's. Het geeft ze handvatten om gericht te werken aan een verdere opbrengstverhoging.”

Hoe sterk staat de teelt in Nederland ervoor ten opzichte van andere grote bietenlanden om ons heen?

„Frankrijk heeft een sterke positie met hoge opbrengsten en lage kosten. Spaanse telers halen de hoogste suikeropbrengsten per hectare vanwege de hoge instraling, maar hebben ook te maken met hoge kosten. Vooral water is een grote kostenpost en die wordt eerder groter dan kleiner. Engeland heeft vergelijkbare productieomstandigheden maar heeft ondanks de langere campagne te maken met hogere kosten. De Duitsers scoren qua opbrengst gemiddeld genomen wat lager. Maar ik denk dat Nederland vooral uit moet gaan van zijn eigen kracht. Nederland heeft betrokken telers die het maximale uit iedere hectare halen. Ook is er veel kennis. Het IRS mogen we dat betreft ook niet onvermeld laten. Nieuwe problemen, zoals Stemphylium en de nieuwe rhizomanievariant, hebben wij hier snel onder controle gekregen. Ik ben ervan overtuigd dat we onze topositie kunnen handhaven.”

„Een jaar of zeven, acht geleden zaten we hier gemiddeld nog op zo'n 9 ton suiker. En nu halen we de 15 ton. Dat mag je toch wel een mooie prestatie noemen.”

Jos van Sambeek, akkerbouwer in Reusel (N-Br.)

„Een mooi pluspunt van Betanal maxxPro is de flexibele dosering van 0,9 tot 1,5 l/ha. Daarmee creëer je een hoop ruimte in het spuit-interval.”

Simon Wieringa, akkerbouwer in Hellum (Gr.)

„Als ik voor elke foto die van de bietenmuis gemaakt is een euro had gevraagd, dan hadden we daar een héél mooie vakantie van kunnen houden.”

Coen Teunissen, medewerker loonbedrijf Kuenen in Overloon (N-Br.)

„Sphere is bij mij al vele jaren het basismiddel tegen bladziekten. Behalve tegen Cercospora, werkt het ook prima tegen Ramularia, roest en meeldauw.”

Roel Bakker, akkerbouwer in Zeewolde (Fl.)

COLOFON

- Concept en realisatie:**
- Bayer CropScience SA-NV
- Vormgeving en opmaak:**
- Claudia Roorda
- Fotografie:**
- Bayer CropScience SA-NV
- Drukwerk:**
- HH Global

Dit is een uitgave van:
Bayer CropScience SA-NV
Energieweg 1
P.O. Box 231
NL-3640 AE Mijdrecht

Onze gebruiksaanwijzingen, zowel mondeling als schriftelijk verstrekt, berusten op uitgebreide proefnemingen. Wij adviseren naar beste weten volgens kennis van zaken van dit ogenblik, echter zonder daarvoor aansprakelijkheid op ons te nemen, omdat opslag/bewaring en toepassing zich aan onze controle onttrekken. Beschrijvingen van een product, resp. gegevens over de eigenschappen daarvan betekenen niet, dat verantwoordelijkheid wordt gedragen bij eventuele schade. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Science For A Better Life

Terug in de tijd

Rosendaal, 8 oktober 1946: 'Het lossen van vrachtwagens met suikerbieten tijdens de suikerbietencampagne is in volle gang.'

Foto: ANP foto/G.v/d Werff

Puzzel mee en win een diner voor twee!

Houdt u van lekker eten en drinken in een goed restaurant? Los dan de onderstaande woordzoeker op!
Uit de goede inzendingen worden drie winnaars getrokken.
Zij krijgen elk een dinerbon ter waarde van € 150.

De woorden hieronder zitten horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen in de puzzel verstopt. Ze kunnen elkaar overlappen. Zoek ze op en streep ze af. De overgebleven letters vormen achter elkaar gelezen de oplossing.

AARDAPPEL	KWALITEIT	PLANTEN	SPUITEN
ADVIES	LAND	PLOEGEN	TELER
AKKERBOUWER	LEZEN	PRODUCT	TRACTOR
BOER	LUIS	RAMULARIA	TUINDER
GRAAN	ONKRUID	ROEST	UIEN
GRASSEN	PERCEEL	ROOIE	ZAAIEN

BON

Naam:

Adres:

Postcode/ Plaats:

Bedrijfstype/aantal hectare suikerbieten:

De oplossing van de woordzoeker is:

Stuur de ingevulde bon uit deze krant in een ongefrankeerde envelop naar:

Bayer CropScience SA-NV
T.a.v. Suikerbieten Koerier
Antwoordnummer 55074 - 3640 WB Mijdrecht

Actievoorwaarden:
Deze prijsvraag loopt van 15 maart t/m 15 april 2016. Uit de goede inzendingen worden drie prijswinnaars getrokken. Deze prijswinnaars krijgen tussen 15 april en 1 mei bericht. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd.

R S P S H D E T S E O R R E
E O V A P I C O O R L E E E
W N O S I U L A N D E D O P
U P T I D R I I M R P N A L
O T L O E K A T E E P I L Z
B G R A A N N L E I A U E E
R P K A N O E E U N D T Z T
E E N B C T G I S M R A E E
K W A L I T E I T S A S N T
K R I J D I N O N N I A R G I
A D V I E S L R E O B R N B
L E E C R E P N I E T E G N

□□□□□, □□□ □□□
□□□□□□□
□□□□□□□□□□□□□□
□□ □□□□□□

© www.puzzelpro.nl